

Právnické profesie - Írsko

Na preklade zobrazenej jazykovej verzie v súčasnosti pracujeme.
Nová verzia bola zatiaľ preložená do týchto jazykov: [en](#).

Na tejto stránke nájdete prehľad právnických profesií v Írsku.

Právnické profesie – Úvod

Súdnu zložku štátnej moci vykonáva sudcovský zbor v súlade s článkom 34 ústavy (*Constitution*) a ďalšími právnymi predpismi, najmä zákonom o súdoch (zriadenie a ustanovenie) z roku 1961 a zákonom o súdoch (doplnujúce ustanovenia) z roku 1961 (*Court s Act, 1961*) v znení neskorších zmien. Sudcovia sú menovaní spomedzi žiadateľov, ktorí vykonávajú právnické profesie. Pri výkone svojich funkcií sú úplne nezávislí. Nezávislosť sudcovského zboru je zakotvená v ústave. Právnické profesie sa delia na právnych zástupcov (*solicitors* – ktorí sa zameriavajú na priamu prácu s klientom) a obhajcov (*barristers* – ktorí sa špecializujú na advokáciu a vedenie súdnych sporov).

1. Sudcovia

Poradný výbor pre menovanie sudcov (*Judicial Appointments Advisory Board – JAAB*) vyberie osoby na menovanie do úradu v súdnictve a informuje vládu o ich vhodnosti pre tento úrad. Poradný výbor pre menovanie sudcov bol zriadený podľa zákona o súdoch a súdnych úradníkoch z roku 1995 (*Court and Courts Officers Act, 1995*). Členmi tohto výboru sú predseda Najvyššieho súdu (*Chief Justice*), predsedovia Vyššieho súdu (*High Court*), obvodného súdu (*Circuit Court*) a okresného súdu (*District Court*), generálny prokurátor (*Attorney General*), menovaní zástupcovia rady advokátskej komory (*Bar Council*) a združenia právnych zástupcov (*Law Society*) a tri osoby menované ministrom spravodlivosti a právnej reformy. Sudcov menuje prezident na odporúčanie vlády. Sudcovia sú nezávislí a riadia sa iba ústavou a zákonmi. V súlade s ústavou sa počet sudcov priebežne stanovuje zákonom.

Najvyšší súd (*Supreme Court*) pozostáva z predsedu Najvyššieho súdu (*Chief Justice*), ktorý súdu predsedá, a zo siedmich riadnych sudcov nazývaných „sudca Najvyššieho súdu“. Členom Najvyššieho súdu je z úradnej moci aj predseda Vyššieho súdu (*High Court*). Vyšší súd pozostáva z predsedu Vyššieho súdu, ktorý zodpovedá za celkovú organizáciu práce Vyššieho súdu, a z riadnych sudcov nazývaných „sudca Vyššieho súdu“. Členmi Vyššieho súdu sú z úradnej moci aj predseda Najvyššieho súdu a predseda obvodného súdu. Vyšší súd pozostáva z predsedu a 35 sudcov. Obvodný súd pozostáva z predsedu obvodného súdu a riadnych sudcov nazývaných „sudca obvodného súdu“. Členom obvodného súdu je z úradnej moci aj predseda okresného súdu. Okresný súd pozostáva z predsedu okresného súdu a ďalších sudcov nazývaných „sudca okresného súdu“. Platy sudcov sú priebežne určované prijatými zákonmi.

Sudcovia sú menovaní z právnických profesií kvalifikovaných právnych zástupcov alebo obhajcov s dlhoročnými skúsenosťami z vykonávania praxe (nie z výskumu). Pokiaľ ide o okresné sudy, v článku 29 ods. 2 zákona o súdoch (doplnkové ustanovenia) z roku 1961 [*Courts Act (Supplemental Provisions)*] sa stanovuje, že za sudcu okresného súdu môže byť menovaná iba osoba, ktorá vykonáva povolanie obhajcu alebo právneho zástupcu najmenej desať rokov. V článku 30 zákona o súdoch a súdnych úradníkoch z roku 1995 (*Courts and Courts Officers Act*) sa stanovuje, že za sudcu obvodného súdu môže byť menovaný iba právny zástupca alebo obhajca, ktorý vykonáva svoje povolanie najmenej desať rokov. V zákone o súdoch a súdnych úradníkoch z roku 2002 sa stanovuje, že za sudcu Vyššieho alebo Najvyššieho súdu môže byť menovaná iba osoba, ktorá vykonáva povolanie obhajcu alebo právneho zástupcu najmenej 12 rokov. Ako sa uvádza vyššie, sudcovia sú nezávislí, keďže podliehajú iba ústave a zákonom, a pri preberaní úradu činia v súlade s článkom 34.5.1 ústavy toto vyhlásenie:

„Pred Bohom všemohúcim slávnostne a úprimne sľubujem a vyhlasujem, že budem riadne a verne a podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia vykonávať úrad predsedu Najvyššieho súdu (prípadne iný úrad) bez strachu alebo zaujatosti, náklonnosti alebo nevôle voči komukoľvek a budem hájiť ústavu a zákony. Nech ma Boh vedie a pomáha mi.“

Podľa ústavy môžu byť sudcovia Vyššieho súdu a Najvyššieho súdu zbavení úradu za správanie v rozpore s právom alebo za pracovnú nespôsobilosť, po schválení takéhoto rozhodnutia oboma komorami írskemu parlamentu (*Oireachtas*). V zákone o súdoch z roku 1924 (*Courts of Justice Act*) a v zákone o súdoch (okresné sudy) z roku 1946 [*Courts of Justice (District Court)*] sú stanovené podobné zákonné ustanovenia pre sudcov obvodných a okresných súdov.

2. Generálny prokurátor a riaditeľ prokuratúry

Generálny prokurátor (*Attorney General*) je „poradcom vlády v právnych záležitostiach a právnych názoroch“, ako je ustanovené v článku 30 ústavy. Generálny prokurátor je menovaný prezidentom na návrh premiéra (*Taoiseach*) a je povinný odstúpiť, keď odstúpi premiér. Generálny prokurátor je vo všeobecnosti obhajcom vykonávajúcim prax a vrchným právnym zástupcom. Neexistuje nariadenie, v ktorom by sa vyžadovalo, aby generálny prokurátor svoju súkromnú prax ukončil, v posledných rokoch to tak ale býva.

Generálny prokurátor ako právny poradca vlády podrobne skúma všetky návrhy zákonov, ktoré sa vláda chystá predložiť na schválenie obom komorám parlamentu (*Oireachtas*). Generálny prokurátor radí vláde aj v medzinárodných záležitostiach, napríklad pri ratifikácii medzinárodných dohôd. Ďalšou funkciou generálneho prokurátora je zastupovať verejnosť pri presadzovaní verejných práv, a to začatím právneho konania alebo zaujatím funkcie odporcu. Napriek tomu, že je generálny prokurátor menovaný premiérom, je nezávislý od vlády. Podľa ústavy je generálny prokurátor hlavným odporcom vždy, keď je napadnutá ústavnosť zákonov.

Pred rokom 1976 boli všetky závažné trestné činy stíhané v mene generálneho prokurátora. Ústava stanovuje, že túto funkciu môže vykonávať iná osoba, ktorá je na to oprávnená zo zákona. Preto bol zriadený úrad riaditeľa prokuratúry (*Director of Public Prosecutions*) podľa článku 2 zákona o stíhaní trestných činov z roku 1974 (*Prosecution of Offences Act*), ktorý nadobudol účinnosť v roku 1976 – so zámerom, že túto funkciu bude vykonávať úradník nezávislý od politických väzieb. Riaditeľ prokuratúry je menovaný vládou, ale je štátnym zamestnancom, a preto, na rozdiel od generálneho prokurátora, pri páde vlády z funkcie neodstupuje. Tým sa zaručuje kontinuita pri stíhaní trestných činov. V zákone z roku 1974 sa navyše stanovuje, že riaditeľ prokuratúry musí byť pri výkone svojich povinností nezávislý. Riaditeľ prokuratúry môže byť odvolaný z funkcie vládou, ale až po posúdení jeho zdravotného stavu alebo výkonu povolania výborom, ktorý pozostáva z predsedu Najvyššieho súdu, zo sudcu Vyššieho súdu a z generálneho prokurátora.

 Riaditeľ prokuratúry teda rozhoduje, či by osoba mala byť obvinená zo závažného trestného činu a aké by malo byť obvinenie. Všetky trestné činy sú stíhané v mene riaditeľa prokuratúry, ale väčšinu menej závažných trestných činov môže stíhať írská polícia (**Garda**) bez zaslania spisu riaditeľovi prokuratúry. V takýchto prípadoch má riaditeľ prokuratúry právo odporúčať polícii, ako má pri riešení prípadu postupovať. Aj keď riaditeľ prokuratúry prevzal úlohu generálneho prokurátora pri stíhaní prípadov, generálny prokurátor si ju ponechá v prípadoch medzinárodnej povahy, napríklad pri extradícii.

3. Zamestnanci súdnej služby

Súdna služba (*Courts Service*) zamestnáva súdnych tajomníkov (*Court Registrars*) a **súdnych úradníkov** (*Court Clerks*).

Súdni úradníci zodpovedajú za všeobecnú správu súdov. Hlavnou funkciou súdneho tajomníka je pomáhať sudcovi počas zasadnutia súdu a zabezpečovať účinné riadenie administratívy potrebnej na plynulý chod súdov.

Súdna služba je nezávislou právnickou osobou, ktorá vznikla v novembri 1999 a bola založená vládou podľa zákona o súdnej službe z roku 1998 (*Courts Service Act*). Súdna služba podlieha ministrovi spravodlivosti a rovnosti, a prostredníctvom tohto ministra aj vláde.

Súdny úrad má päť mandátov:

- spravovať súdy,
- poskytovať sudcom podporné služby,
- poskytovať verejnosti informácie o súdnom systéme,
- obstarávať, spravovať a udržiavať budovy súdov,
- zabezpečovať technické vybavenie pre používateľov súdov.

4. Šerif

Každé grófstvo v Írsku má šerifa (*Sheriff*), ktorý je štátnym zamestnancom a časť jeho zodpovednosti spočíva v odobratí a predaji majetku na účely vyrovnania dlhu po získaní rozsudku súdu. Šerifovia sú menovaní podľa zákona o súdnych úradníkoch z roku 1945 (*Court Officers*). Podľa článku 12 ods. 5 uvedeného zákona sa toto menovanie obmedzuje na osoby, ktoré sú obhajcom alebo právnym zástupcom vykonávajúcim práx počas piatich rokov, alebo na osoby, ktoré najmenej päť rokov pôsobili ako disponenti alebo hlavní asistenti zástupcu šerifa alebo šerifa. V článku 12 ods. 6 písm. g) uvedeného zákona sa stanovuje, že podmienky zamestnania každého šerifa podliehajúce uvedeným článkom zákona určuje priebežne minister financií po konzultácii s ministrom spravodlivosti a rovnosti.

5. Právni zástupcovia (*Solicitors*)

 Združenie právnych zástupcov Írska (*Law Society of Ireland*) riadi vzdelávanie študentov, ktorí sa chcú stať právnymi zástupcami, a má disciplinárne právomoci nad kvalifikovanými právnymi zástupcami. Aby sa človek mohol stať právnym zástupcom, musí počas troch rokov pôsobiť ako koncipient a absolvovať študijné kurzy organizované Združením právnych zástupcov Írska. Podmienkou prijatia do týchto kurzov je vysokoškolský diplom alebo ekvivalentný akademický titul – to je požiadavka na prijímaciu skúšku. Po splnení týchto požiadaviek je potrebné absolvovať záverečné skúšky (ďalej len „FE“) združenia, ktoré sú rozdelené do častí FE-1, FE-2 a FE-3. Skúška FE-1 pozostáva z ôsmich hlavných predmetov: obchodné právo, ústavné právo, zmluvné právo, trestné právo, zvykové právo, právo Európskeho spoločenstva, pozemkové právo a právo občianskoprávných deliktov. Ďalšie časti sú študijné kurzy profesijného charakteru. Kurz FE-2 sa označuje ako profesijný kurz a pozostáva z intenzívnych prednášok počas 14 týždňov zakončených skúškou a z odborného vzdelávania v praxi počas 18 mesiacov ako súčasť štúdia. Kurz FE-3 alebo pokročilý kurz pozostáva z intenzívnych prednášok počas siedmich týždňov zakončených skúškou. Po absolvovaní tejto časti je osoba oprávnená na výkon funkcie právneho zástupcu. Podľa článku 51 zákona o právnych zástupcoch (novely) z roku 1994 [*Solicitors (Amendment) Act*] sa kvalifikovaní obhajcovia môžu stať právnymi zástupcami bez nutnosti absolvovať neskrátený program odbornej prípravy, ktorý je predpísaný pre praktikantov v advokátskej kancelárii.

Každý kvalifikovaný právny zástupca podlieha disciplinárnej právomoci združenia právnych zástupcov. Podľa zákona o právnych zástupcoch z rokov 1954 až 1994 (*Solicitors Acts*) disciplinárny tribunál združenia právnych zástupcov je oprávnený vyšetrovať údajné zneužitie úradnej moci, ako je sprenevera finančných prostriedkov, a záležitosť postúpiť predsedovi Vyššieho súdu. Predseda má právomoc pozastaviť práx právneho zástupcu a toto pozastavenie zrušiť. Disciplinárny tribunál má právo požadovať vrátenie finančných prostriedkov klientovi, ak zistí, že si právny zástupca účtoval príliš vysokú cenu.

Podľa právneho nariadenia č. 732 z roku 2003 (*Statutory Instrument 732*), ktorým sa vykonáva nariadenie Európskych spoločenstiev (o advokátstve) z roku 2003, musia právnici členských štátov, ktorí chcú vykonávať povolanie obhajcu alebo právneho zástupcu, podať žiadosť o registráciu rade advokátskej komory alebo združeniu právnych zástupcov. Táto žiadosť sa zväži a v prípade jej prijatia je vydané osvedčenie o registrácii. Odvolanie proti odmietnutiu radou advokátskej komory alebo združením právnych zástupcov je možné podať na Vyššom súde.

6. Obhajcovia (*Barristers*)

Spoločnosť *Honorable Society of King's Inns* poskytuje postgraduálne právnické vzdelanie, ktoré vedie k udeleniu titulu advokáta osobám, ktoré sa rozhodli vykonávať advokátsku práx. *King's Inns* funguje ako dobrovoľná spoločnosť pod kontrolou prísediacich sudcov spoločnosti *Honorable Society of King's Inns*, ktorí sú členmi sudcovského zboru a vyššími obhajcami. Prijatie do študijného kurzu je na základe prijímacej skúšky pre absolventov štúdia na *King's Inns* alebo pre absolventov právnického štúdia. Štúdium na získanie diplomu v odbore práva trvá dva roky (neintenzívne) a štúdium na získanie diplomu advokáta je buď jednoročné intenzívne, alebo dvojročné modulové. Po úspešnom skončení štúdia sú absolventi vymenovaní za advokátov pri Najvyššom súde predsedom Najvyššieho súdu a po slávnostnom akte sú zapísaní do zoznamu členov advokátskej komory. Aby však mohli vykonávať platenú prácu na súde, musia splniť ďalšie požiadavky.

Aby obhajcovia mohli vykonávať svoje povolanie, musia byť členmi právnickej knižnice (*Law Library*). Právnická knižnica poskytuje miesto na prácu a prístup k právnym textom a materiálom za ročný poplatok. Skôr než sa advokát stane členom právnickej

knižnice, musí si zvoliť učiteľa – uznávaného advokáta, ktorý má najmenej päťročnú skúsenosť. Pod jeho vedením, obvykle počas jedného roka, je novo kvalifikovaný advokát známy ako „advokátsky praktikant“ (*devil*). Učiteľ oboznamuje praktikanta s praktickou prácou advokáta a zvyčajne od neho vyžaduje pomoc pri zostavovaní súdnych podaní, právnych rešeršiach a účasť na súde v jeho mene.

Nad výkonom advokátskeho povolania dozerá [Generálna rada advokátskej komory Írska](#), ktorá nie je založená na základe zákona. Rada je volená každý rok členmi advokátskej komory a vydáva pravidlá výkonu povolania, ktoré členovia komory priebežne pozmeňujú. Pravidlá výkonu povolania stanovujú požiadavky kladené na advokátov.

Obvinenia z porušenia pravidiel výkonu povolania prešetruje výbor pre výkon povolania (*Professional Practices Committee*) rady advokátskej komory, ktorý zahŕňa aj nečlenov komory. Výbor má právo ukladať pokuty, dávať napomenutia a pozastaviť členstvo alebo vylúčiť člena z právnickej knižnice. Odvolania proti rozhodnutiam výboru možno predložiť odvolacej rade (*Appeals Board*), ktorej členmi sú sudcovia obvodného súdu a tiež laický člen.

Od advokáta sa zvyčajne očakávalo, že bude plniť pokyny právneho zástupcu, a priamy prístup k advokátom bol zakázaný. Túto prax preskúmal výbor pre poctivé obchodné konanie (*Fair Trade Commission*), ktorý vo svojej správe v roku 1990 stanovil, že všeobecný zákaz priameho prístupu je obmedzujúcou praxou, a odporučil jeho vypustenie z pravidiel výkonu povolania. Výbor uznal, že v určitých prípadoch je trvalá účasť právneho zástupcu žiaduca. Výbor odporučil, aby neexistovali zákonné ani iné predpisy vyžadujúce fyzickú prítomnosť právneho zástupcu na súde, aby dával pokyny advokátovi. Tieto odporúčania neboli plne vykonané, v pravidlách výkonu povolania však boli prijaté zmeny, aby bol umožnený priamy prístup niektorých schválených profesijných orgánov.

Advokáti sú buď pomocní (*junior counsels*) alebo hlavní (*senior counsels*) právni zástupcovia. Členovia advokátskej komory zvyčajne počas niekoľkých rokov pracujú ako pomocní právni zástupcovia, kým sa rozhodnú pre povolanie hlavného právneho zástupcu. Nie je to otázkou automatického povýšenia a niektorí pomocní právni zástupcovia o toto povýšenie nikdy nepožiadajú. Väčšina advokátov sa obvykle rozhodne stať hlavným právnym zástupcom po 15 rokoch praxe. Advokát, ktorý sa chce stať hlavným právnym zástupcom, požiadava o súhlas generálneho prokurátora, ale skutočné menovanie vykonáva vláda na návrh generálneho prokurátora, ktorý spolupracuje s predsedom Najvyššieho súdu, predsedom Vyššieho súdu a predsedom rady advokátskej komory.

Pomocný právny zástupca spravidla navrhuje a pripravuje podania a vedie súdne prípady, obvykle na nižších súdoch, ale nie výlučne. Funkcie hlavného právneho zástupcu zahŕňajú preskúmanie navrhnutých podaní, ktoré vypracoval pomocný právny zástupca, a vedenie zložitejších prípadov na Vyššom a Najvyššom súde.

7. Súdni tajomníci grófstva (*County registrars*)

[Súdni tajomníci grófstva](#) sú kvalifikovaní právni zástupcovia, ktorých vymenúva vláda. Vykonávajú kvázi súdne funkcie vo vzťahu k obvodným súdom a zodpovedajú za riadenie kancelárií obvodných súdov.

Pôsobia aj ako **šerifovia grófstva** (*County Sheriff*) (okrem Dublinu a Corku).

8. Notári

Notári sú menovaní predsedom Najvyššieho súdu na verejnom zasadaní. Notár vykonáva tieto hlavné úlohy:

- overovanie pravosti dokumentov,
- osvedčovanie a potvrdzovanie pravosti podpisov na dokumentoch,
- vykonávanie notárskych protestov vo vzťahu k obchodným dokumentom, ako sú zmenky a vlastné zmenky, a vo vzťahu k námorným záležitostiam,
- prijímanie prísazných výpovedí, vyhlásení a miestoprísazných vyhlásení (s výnimkou vo vzťahu k súdnym konaniam pred írskymi súdmi).

Prihlášky sa podávajú prostredníctvom žiadosti, v ktorej je uvedené trvalé bydlisko a povolanie žiadateľa, počet notárov v okrese, počet obyvateľov v okrese a okolnosti, ktoré poukazujú na potrebu vymenovať notára a/alebo akým spôsobom sa voľné miesto objavilo. Žiadosť musí byť podložená čestným vyhlásením žiadateľa, v ktorom uvedie osvedčenie o spôsobilosti zvyčajne podpísané šiestimi miestnymi právnymi zástupcami a šiestimi zástupcami miestnej podnikateľskej komunity. Žiadosť sa predkladá predsedovi najvyššieho súdu oznámením o návrhu súdu doručeným prostredníctvom kancelárie Najvyššieho súdu tajomníkovi Fakulty notárskeho štúdia v Írsku, tajomníkovi združenia právnych zástupcov a všetkým notárom vykonávajúcim prax v grófstve, kde má žiadateľ bydlisko, a tiež v susedných grófstvach.

Všeobecnou praxou je menovať do funkcie notára len právnych zástupcov. Ak osoba, ktorá nie je právnym zástupcom, žiada o miesto notára, združenie právnych zástupcov bude požadovať, aby žiadateľ dal záväzný sľub predsedovi Najvyššieho súdu, že sa nebude zaoberať vykonávaním majetkových prevodov ani iných právnických činností, ktoré obvykle vykonáva právny zástupca. Všetci žiadatelia o vymenovanie do funkcie notára musia najprv zložiť skúšku stanovenú Fakultou notárskeho štúdia v Írsku.

Poznámka:

Otázky týkajúce sa súčasných odmien generálneho prokurátora, riaditeľa generálnej prokuratúry, súdnych úradníkov a správnych úradníkov možno zasielať

- e-mailom alebo
- poštou na adresu
Human Resources,
Department of Finance,
Merrion Street,
Dublin 2.

Advokáti sú samostatne zárobkovo činné osoby a ich zárobky sa značne líšia.

Právni zástupcovia môžu byť samostatne zárobkovo činné osoby (ak majú vlastnú kanceláriu) alebo sa môžu zamestnať a ich zárobky sa taktiež značne líšia.

Notári účtujú poplatok za notársky overený dokument. Účtované poplatky nie sú upravené zákonom, ale notári obvykle účtujú na základe času, cestovných nákladov a podľa sumy obvykle účtovanej odborníkom za služby.

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzí na tejto webovej lokalite spravujú príslušné členské štáty. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska komisia vylučuje akúkoľvek zodpovednosť za akékoľvek informácie alebo údaje obsiahnuté alebo uvedené v tomto dokumente. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Členské štáty zodpovedné za spravovanie stránok s národným obsahom práve aktualizujú časť obsahu na tomto webovom sídle vzhľadom na vystúpenie Spojeného kráľovstva z Európskej únie. Ak sa na stránkach nachádza obsah, v ktorom sa táto skutočnosť ešte nezohľadnila, nejde o zámer a čoskoro dôjde k náprave.

Posledná aktualizácia: 20/11/2018